

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție,
Completul de judecată în componența:
Președinte –Anatolie Țurcan,
Judecători –Sergiu Daguța, Igor Mânăscuță,

a examinat admisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, prin care solicită casarea deciziei din 19 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe

Vîntuleac Andrian XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. XXXXX,
cetățean al RM, fără antecedente penale.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 16.08.2021 – 14.02.2022 (prima instanță);
2. 11.03.2022 - 21.09.2022 (instanța de apel);
3. 28.11.2022 - 29.11.2023 (instanța de recurs).

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza materialelor din dosar, completul de judecată a Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, cauza fiind judecată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Vîntuleac Andrian a fost condamnat în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la amendă în mărime de 700 unități convenționale, ceea ce constituie 35000 lei.

De la inculpat s-a încasat cheltuielile judiciare în mărime de 1398 lei, suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară medico-legală și raportul de expertiză judiciară psihiatrică.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Vîntuleac Andrian, **la 10.04.2021**, aproximativ la orele 19:00, în timp ce se afla în preajma stației de troleibuze din str. Alecu Russo 28, mun. Chișinău, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, urmărind scopul sistării activității de serviciu a persoanei cu funcție de răspundere, având un comportament agresiv, a smuls stația radio mobilă de serviciu a angajatului Inspectoratului Național de Securitate Publică, subofițerul Covali Alexandru, lovind-o de câteva ori de scaunul din stație, după care, opunând rezistență la cerințele legale ale acestuia, a aplicat violența fizică asupra angajatului poliției,

manifestată prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnul în regiunea feței, provocându-i numitului Covali Alexandru leziuni corporale.

Acțiunile inculpatului sunt încadrate în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, ca aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătate față de persoana cu funcție de răspundere și nimicirea bunurilor acesteia, în scopul sistării activității ei de serviciu.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că infracțiunea face parte din categoria celor mai puțin grave, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unității convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, că circumstanțe agravante sau atenuante nu au fost stabilite, căința sinceră, anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog, XXXXX, la moment beneficiază de tratament ambulatoriu, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă prin stabilirea pedepsei de cea mai blândă categorie, sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.

3. Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Alina Filimon a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că sentința instanței de fond este una neîntemeiată în partea pedepsei aplicate inculpatului Vîntuleac Andrian, la stabilirea căreia instanța a apreciat eronat circumstanțele cauzei și a ignorat criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 Cod penal, ceea ce a avut drept consecință pronunțarea unei soluții greșite pe caz.

Astfel, la dispunerea soluției, instanța de fond nu a ținut cont în deplină măsură de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite de Codul penal, în special de gradul de pericol social al infracțiunii comise, care se referă la categoria infracțiunilor contra autorităților publice și securității de stat, îndeosebi faptul că, prin acțiunile sale, Vîntuleac Andrian a deteriorat intenționat stația radio, a atentat la viața și sănătatea, a persoanei care se afla în exercițiul funcțiunii, care la acel moment își îndeplinea datoria în legătură cu participarea la curmarea unei infracțiuni sau a unei fapte antisociale, care în sine prezintă un pericol social sporit.

Mai mult, la dispunerea soluției pe caz, instanța de fond a ignorat și datele ce vizează personalitatea inculpatului Vîntuleac Andrian, care a manifestat un comportament lipsit de respect, agresiv în privința unui colaborator de poliție, ceea ce îl caracterizează din punct de vedere negativ.

Cu toate că inculpatul, în cadrul ședinței de judecată a recunoscut vina integral și a declarat că se căiește de cele întâmplate și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a săvârșit o infracțiune mai

puțin gravă, consideră că reieșind din circumstanțele cauzei, corectarea și reeducarea lui poate avea loc numai prin aplicarea a unei pedepse privative de libertate.

Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului Vîntuleac Andrian nu corespunde scopului de corectare și reeducare, or stabilirea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde va condiționa negativ gradul influenței pedepsei asupra corectării și reeducării acestuia.

4. Potrivit deciziei din 21 septembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond, a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că infracțiunea face parte din categoria celor mai puțin grave, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unității convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, că circumstanțe agravante sau atenuante nu au fost stabilite, vinovăția a recunoscut și se căiește sincer, anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog, s-a aflat la evidența medicului psihiatru din 20.03.1986 până în 2006, la moment beneficiază de tratament ambulatoriu, că potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală beneficiază de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă prin stabilirea pedepsei de cea mai blândă categorie, sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.

Or, o astfel de soluție este una echitabilă, întrucât este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor ale pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Totodată, aplicarea în privința inculpatului Vîntuleac Andrian a unei pedepse mai aspre din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii date nefiind rațională, așa cum în ședința de judecată s-a constatat că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi izolat de societate.

Așadar, în ceea ce privește modalitatea de executare a pedepsei penale sub formă de închisoare de către inculpat, instanța de apel a statuat că în privința acestuia nu se impune în mod imperativ ca executarea pedepsei privative de libertate să fie în regim real, or, nu trebuie pus accentul în mod deosebit pe rolul punitiv al sancțiunii, în detrimentul celui educativ și de reintegrare socială, interesul comunității fiind ca asemenea fapte să nu se mai repete, iar inculpatul să se reintegreze în societate în spiritul respectării normelor legale indiferent de orice tentații.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, declară *recurs*, solicitând casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul indică că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia, precum că inculpatul a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnat, fiindu-i aplicată o pedeapsă proporțională.

Deși inculpatul a recunoscut vinovăția în cele comise, fiind aplicate prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, acesta a comis o infracțiune mai puțin gravă, nu se află la evidența medicului narcolog, s-a aflat la evidența medicului

psihiatru din 20.03.1986 până în 2006, la moment beneficiază de tratament ambulatoriu, conform formei 246 nu se află la prima abatere de la legea penală (cod penal în redacția anului 1961), anterior, fiindu-i aplicată legea cu privire la amnistie.

Aplicarea în privința lui Vîntuleac Andrian a unei pedepse mai blânde din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii date, nu este motivată, așa cum instanța de judecată nu și-a motivat soluția de aplicarea pedepsei pecuniare.

Totodată, instanța de apel nu s-a expus asupra prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, (doar enumerându-le superficial și le-a descris la general, neraportându-le la speța în cauză), adică nu a efectuat procedura de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, în cazul stabilirii în privința inculpatului a pedepsei sub formă de amendă, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, unde este prevăzut că: Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată”, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel.

Consideră recurentul că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestui cod.

Menționează recurentul că, sunt greșite concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei penale stabilite inculpatului Vîntuleac Andrian și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, i-a fost aplicată nefondat o pedeapsă sub formă de amendă.

La aplicarea pedepsei sub formă de amendă, instanța de apel superficial și-a motivat soluția, limitându-se doar prin faptul, că inculpatul își recunoaște integral vina, acesta a comis o infracțiune mai puțin gravă, nu se află la evidența medicului narcolog, XXXXX, la moment beneficiază de tratament ambulatoriu, conform formei 246 nu se află la prima abatere de la legea penală.

Atât instanța de fond, cât și instanța de apel, facând analiza prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal, urma să le coraporteze cu circumstanțele faptei descrise și nu doar să se limiteze la o descriere generală și teoretică a prevederilor în cauză. Urma să țină cont de atitudinea inculpatului față de normele imperative legale și față de organele care apără această ordine.

Din comportamentul inculpatului, atât până la comiterea faptei, cât și după comiterea infracțiunii rezultă atitudinea de dispreț față de normele de drept și față de persoanele care apără aceste norme, fapt ce denotă pericolul social al inculpatului, și tentația acestuia de a încălca ordinea de drept, încurajând astfel și pe ceilalți subiecți de drept să comită infracțiuni de acest gen.

Mai mult ca atât, instanțele urmau să ia în considerație faptul că inculpatul nu doar a atentat asupra persoanelor care apără ordinea de drept, dar a și distrus bunurile acestora, circumstanță inadmisibilă într-un stat democratic.

Consideră recurentul că, aplicarea pedepselor non private de libertate, pentru comiterea infracțiunilor de acest gen, creează tratări diferite în ceea ce privește corectitudinea actului justiției, deoarece sfidarea ordinii publice și aplicarea

violentei față de colaboratorii de poliție, atentează asupra orânduirii sociale, cât și asupra eficienței statului de a asigura protecție cetățenilor săi, obligație a statului consfințită în Constituția Republicii Moldova.

Menționează recurentul că, instanța de apel urma să ia în considerație prevederile art. 75 Cod penal în coraborare cu prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, iar ținând cont de acestea prevederi, de persoana inculpatului și gravitatea infracțiunii comise de către el, corectarea acestuia este posibilă numai cu stabilirea pedepsei penale sub formă de închisoare reală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, completul de judecată ajunge la concluzie că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Conform prevederilor Legii nr. 246 din 31.07.2023 în vigoare din 01 septembrie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție), art. XI alin. (3), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza *temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului*.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

În speță se reține, că potrivit textului recursului, recurentul a indicat temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, din textul recursului, rezultă că acesta își manifestă dezacordul cu soluția primei instanțe, menținută de instanța de apel, cu referire că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, la pedeapsa stabilită și modul de executare a acesteia, critici ce cad sub incidența temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, conform prevederilor Codului de procedură penală în vigoare până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, completul de judecată atestă că motivele invocate de recurent în argumentarea recursului nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură

penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, în corespundere cu prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală (în vigoare la data judecării cauzei), conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare și munca neremunerată în folosul comunității, și cu o pătrime în cazul pedepsei cu amendă.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, iar în rechizitoriu fiind indicat că: *„circumstanțe agravante ale răspunderii învinuitului Vîntuleac Andrian nu au fost stabilite conform art. 77 Cod penal”*, ori, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului (*Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr.8 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*), nu are antecedente penale, a recunoscut integral vina și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală, corectarea și reeducarea ultimului este posibilă prin stabilirea pedepsei de cea mai blândă categorie, sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale.

Astfel, aplicarea pedepsei respective a fost motivată, iar individualizarea pedepsei este în corespundere cu prevederile legale, fiind în corespundere cu principiul proporționalității și scopului pedepsei ce ține de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, se întemeiază doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din

numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, completul de judecată având în vedere temeinicia argumentelor instanței de apel în motivarea soluției și în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, conchide că o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată a Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, împotriva deciziei din 19 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe Vîntuleac Andrian XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Mânăscurtă Igor